

CHOROBY OBWODOWEGO UKŁADU NERWOWEGO

Informacje dla pracowników

Zespół kanału de Guyon

Zespół kanału de Guyon jest to zespół objawów uszkodzenia końcowych gałęzi nerwu łokciowego na poziomie nadgarstka, w kanale de Guyon. W kanale de Guyon przebiega tętnica łokciowa i nerw łokciowy, który ulega podziałowi na końcowe gałęzie: głęboką i powierzchowną. W zależności od lokalizacji ucisku gałęzi nerwu łokciowego, objawy mogą być wyłącznie pod postacią zaburzeń czucia i/lub zaburzeń ruchu.

Przyczyny

- urazy nadgarstka;
- nieprawidłowe masy tkankowe w kanale de Guyon (np. ganglion);
- zmiany zwyrodnieniowe stawów nadgarstka;
- choroby zapalne stawów;
- przewlekły ucisk powierzchni dłoniowej ręki z zewnątrz (np. przez kierownicę roweru, ucisk przez wibrujące narzędzia pracy);
- przewlekłe przeciążenia nadgarstka ruchami silnego chwytania, monotypowymi ruchami w stawach nadgarstka.

Objawy zespołu kanału de Guyon

Pierwszymi objawami jest zwykle uczucie mrowienia, kłucia w palcu obrączkowym i małym, występujące w nocy, a zwłaszcza rano po przebudzeniu, następnie dołącza palący ból nadgarstka, ręki, któremu może towarzyszyć osłabienie czucia na palcu obrączkowym i małym. Ruchy ręki stają się niezgrabne, upośledzone są: ruchy precyzyjne, rozstawianie palców, chwytanie. W zależności od miejsca ucisku objawy mogą być w różnych kombinacjach: ruchowo-czuciowe, wyłącznie ruchowe albo wyłącznie czuciowe.

Postępowanie

W zależności od wyniku konsultacji lekarskich (neurologicznej, ortopedycznej) może zaistnieć potrzeba wykonania badań dodatkowych, w tym m.in. badania przewodnictwa nerwowo-mięśniowego (ENeG).

Jeśli potwierdzona zostanie diagnoza zespołu kanału de Guyon, schemat i rodzaj leczenia zależny będzie od ustalonej etiologii i stopnia zaawansowania choroby, ocenionej w badaniu lekarskim oraz badaniu ENeG.

Jeśli potwierdzona zostanie diagnoza zespołu kanału de Guyon, a na stanowisku pracy wykonywane są monotypowe ruchy zakręcania, odkręcania, silnego chwytania narzędzi pracy, zginania nadgarstka, ekstremalnego prostowania oraz zginania łokciowego nadgarstka, jeżeli stanowisko pracy wiąże się z obsługą narzędzi uciskających na powierzchnie dłoniową ręki i / lub emitujących drgania mechaniczne należy jak najszybciej zgłosić się na konsultację do lekarza medycyny pracy.

Zespół rowka nerwu łokciowego

Zespół rowka nerwu łokciowego powstaje najczęściej wskutek bezpośredniego ucisku nerwu w obrębie jego bruzdy/rowka na nadkłykciu przyśrodkowym kości ramiennej. Częściej chorują mężczyźni niż kobiety, głównie w 5. i 6. dekadzie życia i przeważnie w/w neuropatia dotyczy ręki dominującej.

Przyczyny zespołu rowka nerwu łokciowego

Uszkodzenie nerwu w rowku mogą spowodować:

- nieprawidłowe masy tkankowe (np. guzy);
- urazy bezpośrednie stawu łokciowego;
- zmiany zwyrodnieniowe stawu łokciowego;
- wrodzone anomalie stawu łokciowego;
- ucisk wynikający z opierania łokci o twarde podłoże, np. w związku z wykonywaną pracą.

Na powstanie neuropatii nerwu łokciowego mają wpływ także różne choroby ogólnoustrojowe m.in. cukrzyca, choroby reumatyczne

Objawy zespołu rowka nerwu łokciowego

Pierwszymi objawami, w większości przypadków jest nawracające uczucie drętwienia, mrowienia, palenia palców serdecznego i małego, zwłaszcza po dłuższym utrzymywaniu kończyny zgiętej w stawie łokciowym lub opartej na łokciu. Z czasem dołącza niedoczulica w obszarze zaopatrywanym przez nerw łokciowy. Dolegliwości bólowe najczęściej zlokalizowane są w okolicy łokcia. Z czasem dochodzi do osłabienia drobnych mięśni ręki, upośledzenia ruchów chwytnych, precyzyjnych, rozstawiania i przywodzenia palców.

Postępowanie

W zależności od wyniku konsultacji lekarskich może zaistnieć potrzeba wykonania badań dodatkowych, w tym m.in. badania przewodnictwa nerwowo-mięśniowego.

Jeśli potwierdzona zostanie diagnoza zespołu rowka nerwu łokciowego, schemat i rodzaj leczenia zależny będzie od ustalonej etiologii i stopnia zaawansowania choroby ocenionej w badaniu lekarskim oraz badaniu ENeG.

Jeśli potwierdzona zostanie diagnoza zespołu rowka nerwu łokciowego, a wykonywana praca wiąże się z koniecznością utrzymywania łokcia w długich okresach czasowych w pozycji zgiętej, równocześnie podpartego o twarde podłoże, należy jak najszybciej zgłosić się na konsultację do lekarza medycyny pracy.

Kwestionariusz dla pacjenta dotyczący ewentualnych objawów uszkodzenia nerwu łokciowego

1. Czy przez ostatnie 2 tygodnie lub dłużej występuje mrowienie, drętwienie, kłucie (szczególnie w godzinach rannych po przebudzeniu) palca obrączkowego i/lub małego?
TAK   NIE
2. Czy przez ostatnie 2 tygodnie lub dłużej występuje mrowienie, drętwienie palca serdecznego i/lub małego i/lub ból w okolicy łokcia (nasilający się szczególnie po dłuższym utrzymywaniu kończyny zgiętej w stawie łokciowym lub opartej na łokciu)?
TAK   NIE
3. Czy przez ostatnie 2 tygodnie lub dłużej występuje osłabienie czucia na palcu obrączkowym i/lub małym?
TAK   NIE
4. Czy przez ostatnie tygodnie lub dłużej masz problemy z chwytaniem drobnych przedmiotów, wykonywaniem ruchów precyzyjnych?
TAK   NIE
5. Czy przez ostatnie tygodnie lub dłużej wypadają Ci przedmioty z rąk?
TAK   NIE
6. Czy na Twoim stanowisku pracy wykonywane są monotypowe ruchy zakręcania, odkręcania, silnego chwytania narzędzi pracy, zginania nadgarstka, ekstremalnego prostowania oraz zginania łokciowego nadgarstka?
TAK   NIE
7. Czy Twoje stanowisko pracy wiąże się z obsługą narzędzi uciskających na powierzchnie dłoniową ręki?
TAK   NIE
8. Czy Twoje stanowisko pracy wiąże się z obsługą narzędzi emitujące drgania mechaniczne?
TAK   NIE
9. Czy Twoje stanowisko pracy wiąże się z koniecznością utrzymywania łokcia w długich okresach czasowych w pozycji zgiętej, równocześnie podpartego o twarde podłoże?
TAK   NIE

Jeśli odpowiedziałeś TAK, na co najmniej jedno z pytań 1-5 wskazana jest konsultacja z lekarzem rodzinnym i neurologiem.

Jeśli odpowiedziałeś TAK na co najmniej jedno z pytań 1-5 i co na najmniej jedno z pytań 6-9 wskazana jest konsultacja z lekarzem medycyny pracy.

Jeśli odpowiedziałeś TAK na co najmniej jedno z pytań 1-5 należy przeprowadzić diagnostykę mającą na celu potwierdzenie lub wykluczenie uszkodzenia nerwu łokciowego (neuropatię nerwu łokciowego).

Nerw łokciowy najczęściej ulega uszkodzeniu w rowku, na poziomie stawu łokciowego.

O wiele rzadziej uszkodzenie nerwu łokciowego zlokalizowane jest w kanale de Guyon - na poziomie nadgarstka.

opracowała: dr n. med. Magdalena Lewańska